Dosarul nr. 4r-4176/23 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-23054390-02-4r-31102023 Judecător Sergiu STRATAN

D E C I Z I E
în numele Legii

11 noiembrie 2024

mun.Chişinău

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CHIŞINĂU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Oxana ROBU
Judecători: Vitalie BUDECI și Vladislav SCHIBIN

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților la proces, recursul declarat de avocatul Dumitru BARBAROŞ în interesele contravenientului FIODOROV Constantin *****, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4d-467/2023 din 21 septembrie 2023, în cauza contravențională la demersul agentului constatator cu privire la înlocuirea sancțiunii contravenționale aplicate în privința contravenientului FIODOROV Constantin ***** prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04 752524 din 31.01.2020 în temeiul art.245 alin.(1) Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 12.04.2023 până la 21.09.2023;
în Curtea de Apel Chișinău, din 31.10.2023 până la 18.07.2024 (în procedura judecătorului Ghenadie LÎSÎI) din 18.07.2024 până la 11.11.2024 (în procedura judecătorului Vitalie BUDECI).
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând temeinicia Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 11.04.2023, agentul constatator din cadrul DP Centru a depus un demers cu privire la înlocuirea sancțiunii contravenționale aplicate în privința contravenientului FIODOROV Constantin *****.

În motivarea demersului a invocat că, pe data de 31.01.2020, pentru comiterea faptei contravenționale prevăzute de art. 245 alin.(1) din Codul contravențional, în privința d-lui FIODOROV Constantin a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04 752524, fiindu-i aplicată sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 300 lei și 0 puncte de penalizare. Dat fiind faptul că contravenientul în decurs de 30 zile de la data stabilirii, nu a achitat amenda aplicată, în conformitate cu prevederile

art. 11 din Codul de executare, cauza a fost remisă pentru punerea în executare silită către executorul judecătoresc MOROȘANU Ion. Drept urmare, în temeiul încheierii nr. 048s-217r/2022 din 28.02.2023 executorul judecătoresc a restituit documentul executoriu fără executate pentru înaintarea demersului conform prevederilor art. 34 alin.(4) și alin.(8) din Codul contravențional.

Astfel, a solicitat înlocuirea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

2. *Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4d-467/2023 din 21 septembrie 2023,* s-a admis demersul agentului constatator cu privire la înlocuirea sancțiunii contravenționale aplicate în privința contravenientului FIODOROV Constantin *****.

S-a înlocuit sancțiunea neexecutată sub formă de amendă în mărime de 300 lei, aplicată lui FIODOROV Constantin *****, a.n. *****, IDNP *****, prin procesul-verbal cu privire la contravenție MAI04 752524 din 31.01.2020, cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 (șase) luni

3. *Nefiind de acord cu Încheierea instanței de fond, avocatul Dumitru BARBAROȘ în interesele contravenientului FIODOROV Constantin ***** a declarat recurs* în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4d-467/2023 din 21 septembrie 2023, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului recurentul a menționat că, Încheierea instanței de fond este neîntemeiată, din considerentul că, instanța nu a dat o apreciere probelor prezentate la materialele cauzei contravenționale, şi nu a solicitat administrarea suplimentară a unor acte probatorii în cazul constatării lipsei acestora, circumstanțe care ar fi putut fi examinate şi verificate prin prisma argumentelor participanților la proces, ca ulterior să fie emisă o hotărâre motivată, clară şi conform prevederilor legale la caz.

Invocă faptul că despre procesul de judecată pe marginea dosarului contravențional nr. 4d-467/2023, recurentul nu a cunoscut, or în perioada 07.03.2023 - 04.09.2023, acesta s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova, iar despre existența acestuia a aflat la data de 21 septembrie 2023 când după cc şi-a perfectat cazierul contravențional, a fost informat despre existența acestui proces de judecată. Din motiv că judecarea cauzei a avut loc în absența recurentului, nu a fost garantat scopul procesului contravențional.

Prin urmare consideră apărarea că din motiv că judecarea cauzei a avut loc în absența recurentului, nu i-a fost garantat dreptul la apărare, or acesta a fost privat de simpla expunere a poziției sale, precum şi de a fi asistat de un apărător. Astfel, procesul de judecată a avut loc în lipsa recurentului, acesta fiind privat de dreptul de a-şi expune poziția, de a prezenta probe, etc.

Susține apărarea că despre necesitatea aplicării acestei sancțiuni, instanța de judecată urmează ca în acord cu art. 9 alin.(1) din Codul contravențional, care prevede că la aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul şi de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului şi de circumstanțele atenuante ori agravante - urma să țină cont inclusiv de argumentele recurentului, şi să decidă dacă acesta va fi privat de dreptul de a conduce vehicule - fapt care nu a avut loc din considerentul că

recurentul nu a cunoscut despre acest proces de judecată. În afară de privarea de dreptul a conduce vehicule, art. 34 alin.(4) mai prevede următoarele sancțiuni posibile de a fi aplicate în caz de neplată a amenzii, amendă în mărime dublă, muncă neremunerată în folosul comunității, arest contravențional.

Conchide recurentul că la data de 11 aprilie 2023 - când a fost înaintat Demersul de către DP Centru mun. Chișinău, soția recurentului era însărcinată, iar recurentul era unicul întreținător şi avea nevoie permisul de conducere pentru a îşi duce soția la medic, la examinări pentru garantarea unei sarcini şi nașteri ușoare, respectiv dacă acesta cunoștea despre procesul de judecată nicidecum nu era să fie de acord cu privarea de dreptul de a conduce, or îi era creată o situație în care nu putea să aibă grijă de familia sa. La fel, acesta are un copil minor. Aplicând principiul individualizării răspunderii, sancțiunea privării de dreptul de a conduce este una mult prea drastică în coraport cu circumstanțele cauzei, eventual era posibilă stabilirea unei sancțiuni sub formă de amendă dublă sau muncă neremunerată în folosul comunității.

Respectiv, atestă ilegalitatea acestei încheieri din considerentul că nu a fost aplicat principiul individualizării sancțiunii contravenționale reieșind din circumstanțele cauzei. Mai mult, art. 34 alin.(4) din Codul contravențional prevede că dacă persoana fizică sau juridică nu a achitat amenda în decursul a 30 de zile de la data stabilirii acesteia, se va proceda conform reglementărilor Codului de executare**.** În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii

Consideră, că, pentru a fi înlocuită executarea amenzii cu o altă pedeapsă, urmează a fi întrunite cel puțin una din următoarele condiții: să fie probată lipsa ori insuficiența bunurilor, sau să fie probată eschivarea cu rea-credință a contravenientului de la achitarea amenzii. Însă atestă că la caz din aceste condiții nu a fost întrunită, prin urmare nu se putea purcede la înaintarea demersului privind înaintarea demersului privind înlocuirea amenzii cu o altă sancțiune.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art. 3 alin.(1) Cod de Procedură Penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În conform art.471 alin.(1) Cod Contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art. 447 alin.(1), (2) Cod de Procedură Penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat

acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod Contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către avocatul Dumitru BARBAROȘ în interesele contravenientului FIODOROV Constantin *****, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4d-467/2023 din 21 septembrie 2023 cu casarea integrală a hotărârii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată, din considerentele ce succed.*

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.*

Conform art.466 Cod contravențional, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri:; *d) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare.*

Colegiul penal reține, că la judecarea cauzei instanța de fond nu a ținut cont de cerințele art. 458 Cod Contravențional, care prevede că la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum şi alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil şi la apărare. Or, studiind materialele prezentate în coroborarea cu hotărârea primei instanțe, se constată, că instanța de judecată a examinat cauza superficial şi unilateral fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar.

Reieșind din prevederile art. 6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele de judecată a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligația instanței de judecată de a se expune în

hotărârile emise asupra tuturor cerințelor pricinii, precum şi asupra argumentelor invocate de către intimat întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz, 26). În sensul art.6 alin. (1) al Convenției, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanțele de judecată să motiveze nu doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii şi să nu se mulțumească de a proba pur şi simplu concluziile uneia dintre părți.

În temeiul prevederilor art.462 alin.(1) Cod Contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată*.

În continuare Colegiul relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

7. Cu referire la argumentele recurentului privind lipsa citării legale a contravenientului FIODOROV Constantin ***** în ședința de judecată, Colegiul o apreciază că fiind neîntemeiată, or potrivit materialelor cauzei contravenționale se atest că instanța de judecată a depus diligență maximă în vederea asigurării prezenței lui FIODOROV Constantin ***** în ședința de judecată, reținând în acest sens citație remisă acestuia la adresa de domiciliu(f.d. 16-17), iar faptul parvenirii avizului cu mențiunea plecat nu reprezintă lipsa citării, or Colegiul reține că instanța de judecată a citat contravenientul la adresa de domiciliu care a fost indicată însuși de acesta în cererea înaintat executorului judecătoresc (f.d. 11).

Așadar, nu pot fi reținute alegațiile recurentului privind necitarea sa, or, petentul cunoscând despre faptul întocmirii în privința sa a procesului-verbal cu privire la contravenție, și despre faptul că a fost înaintat un demers în instanța de judecată privind înlocuirea sancțiunii contravenționale, cunoștea despre cauza contravențională pornită în privința sa, urma să se intereseze despre mersul procesului în continuare.

Mai mult, relevantă este și jurisprudența CEDO, în cauza Ponomaryov contra Ucrainei, unde Curtea a statuat că participantul la proces citat legal o dată, deja cunoaște despre faptul desfășurării în privința sa a unui proces judiciar și este obligat de sine stătător să se intereseze de mersul procesului în continuare și examinarea cauzei în lipsa acestuia nu v-a constitui o încălcare a art.6 CEDO.

8. În fapt, reieșind din materialele cauzei Colegiul penal reține că la data de 31.01.2020, pentru comiterea faptei contravenționale prevăzute de art. 245 alin.(1) din Codul contravențional, în privința dlui FIODOROV Constantin a fost întocmit procesul-

verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI04 752524, fiindu-i aplicată sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 300 lei și 0 puncte de penalizare.

Dat fiind faptul că contravenientul în decurs de 30 zile de la data stabilirii, nu a achitat amenda aplicată, în conformitate cu prevederile art. 11 din Codul de executare, cauza a fost remisă pentru punerea în executare silită către executorul judecătoresc MOROȘANU Ion.

Drept urmare, în temeiul încheierii nr. 048s-217r/2022 din 28.02.2023 executorul judecătoresc a restituit documentul executoriu fără executate pentru înaintarea demersului conform prevederilor art. 34 alin.(4) și alin.(8) din Codul contravențional.

Drept consecință, instanța de fond, concluzionând că achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei bunurilor contravenientului, motiv pentru care sancțiunea stabilită urmează a fi înlocuită, a dispus ca sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 300 lei, neexecutată de către contravenient, să se înlocuiască cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 luni.

9. Astfel, Colegiul penal lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus şi ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, menționează că, instanța de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe și nu a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Potrivit prevederilor art.458 alin.(1) Cod contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Se subliniază că, CtEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct.19-20, pct.59 și 61).* Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke şi Lenoble împotriva Franței (dec.), nr.40490/98 și Dima împotriva României, 16.11.2006).*

Din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenționale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale.

Colegiul penal menționează că, instanța de fond a examinat cauza superficial, iar la baza hotărârii adoptate a pus doar interesele agentului constatator, neglijând în totalitate drepturile și interesele făptuitorului.

10. În condițiile art. 311 Cod de Executare al RM, hotărârile cu caracter contravențional se execută în modul prevăzut în titlul V din prezentul cod, cu derogările stabilite în prezentul titlu. În conformitate cu prevederile art. 315 alin.(1), (3), (4) Cod de Executare al RM, amenda se achită de către contravenient în mod benevol, în termen de 30 de zile de la data aplicării ei. Instanța de judecată sau, după caz, agentul constatator care a aplicat amenda verifică în Registrul debitorilor dacă amenda a fost achitată şi, în cazul în care contravenientul nu a achitat-o, trimite executorului judecătoresc documentul executoriu pentru încasarea silită. Executarea amenzii contravenționale se asigură de către executorul judecătoresc în a cărui competență teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătorești, se află domiciliul contravenientului.

Conform prevederilor art. 315 alin.(7), (8) Cod de Executare al RM, în cazul în care executarea silită nu a fost posibilă din cauza lipsei sau insuficienței de bunuri sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului, dacă amenda a fost aplicată de instanța de judecată, executorul judecătoresc solicită instanței care a examinat cauza să adopte o încheiere în condițiile art. 34 alin.(4) din Codul contravențional. În cazurile prevăzute la alin.(7) al prezentului articol, dacă amenda a fost aplicată de către agentul constatator, executorul judecătoresc informează despre imposibilitatea executării silite a amenzii agentul constatator, care solicită instanței înlocuirea amenzii cu o altă sancțiune contravențională în condițiile art. 34 alin.(4) din Codul contravențional.

Așadar, potrivit prevederilor art. 34 alin.(4) Cod contravențional, dacă persoana fizică sau juridică nu a achitat amenda în decursul a 30 de zile de la data stabilirii acesteia, se va proceda conform reglementărilor Codului de executare. În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu: a) amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăși limita maximă a sancțiunii cu amenda prevăzută de norma materială contravențională sau de prezentul articol; b) privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an; c) muncă neremunerată în folosul comunității, calculându-se o oră de muncă pentru o unitate convențională, durata muncii fiind de cel mult 60 de ore; d) arest contravențional, calculându-se o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art.38 alin.(4), (5) În cazurile prevăzute la alin.(4), suma neachitată a amenzii stabilite pentru contravențiile prevăzute la art.228–245 poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an. (6) Pentru situațiile enumerate la alin.(4) lit.a), c) şi d), privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an poate fi aplicată ca sancțiune complementară. (7) În cazurile prevăzute la alin.(4), suma neachitată a amenzii stabilite persoanei juridice poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an. (8) Amenda se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea din care face parte

agentul constatator care a examinat cauza, la demersul acestuia sau al procurorului care a examinat cauza. În cazul în care sancțiunea este aplicată de către instanța de judecată, înlocuirea se efectuează de către instanța care a judecat cauza în fond, la demersul executorului judecătoresc.

11. Cu întâietate, referitor la faptul restituirii la data de 28.02.2023 a documentului executoriu, pe motivul imposibilității executării acestuia, Colegiul penal menționează faptul că, cauza din speță are un aspect complex, fiind pusă în executare pedeapsa pecuniară de ordin contravențional, care, potrivit practicii CtEDO se atribuie la sancțiunile penale.

Corespunzător, documentele executorii eliberate de agenții constatatori şi înaintate spre executare silită nu sunt simple documente executorii, ori acte clasice cu caracter strict civil, ci sunt acte care se asimilează dispozițiilor de executare a hotărârilor/deciziilor prin care au fost aplicate pedepse penale.

În situația descrisă, executorul judecătoresc nu acționează în calitate de un subiect privat, cu competențe delegate de Stat în vederea executării silite a documentelor executorii cu caracter civil, ci acționează în calitate de autoritate de stat cu atribuții de punere în executare a sancțiunilor pecuniare cu caracter contravențional (penal).

Respectiv, în speță Colegiul penal reține că executorul judecătoresc nu dispunea de dreptul restituirii, fără executare, a documentului executoriu, or, legislația ce reglementează domeniul nu prevede şi nu permite restituirea dispozițiilor de executare emise de autoritățile competente în vederea punerii în executare a sancțiunilor penale, inclusiv şi a celor cu caracter pecuniar, deoarece procedura de executare a sancțiunilor contravenționale (penale), inclusiv şi a celor cu caracter pecuniar se finalizează potrivit prevederilor art. art. 274 şi 275 Cod de executare, coroborate cu dispozițiile art. 311 Cod de executare.

În același sens instanța accentuează, că potrivit art. 315 alin.(8) Cod contravențional, executorul judecătoresc doar informează agentul constatator despre imposibilitatea executării silite a amenzii, ultimul fiind obligat să procedeze potrivit prevederilor art. 34 alin.(4) Cod contravențional. *Executorul judecătoresc, deci, nu este în drept de a restitui titlul executoriu, el este obligat să-l mențină în procedura sa până nu va fi întrunit unul din temeiurile prevăzute la art. 275 Cod de executare*.

Deci, potrivit dispozițiilor art. 315 Cod de executare, aplicabil situației, dacă executarea silită (a amenzii contravenționale) nu a fost posibilă din cauza lipsei sau insuficienței de bunuri sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului şi dacă amenda a fost aplicată de către agentul constatator, executorul judecătoresc doar informează despre imposibilitatea executării silite a amenzii agentul constatator, care solicită instanței înlocuirea amenzii cu o altă sancțiune contravențională în condițiile art. 34 alin.(4) din Codul contravențional, or, din logica expusă supra, agentul constatator este în drept să depună demers în conformitate cu art. 34 alin.(4) Cod contravențional, doar în cazul în care titlul executoriu se află în procedura executorului judecătoresc, instituția restituirii titlului executoriu (prevăzută de art. 17 și 86 Cod de executare) fiind străină procedurii de executare silită a pedepselor penale/contravenționale sub formă de amendă.

Respectiv, la argumentele invocate în încheierea nr. 048s-217r/2022 din 28 februarie 2023, nu au fost anexate careva dovezi în sensul dovedirii imposibilității reale a executării pedepsei cu amendă, doar invocând faptul că debitorul nu are bunuri sau venituri ori bunurile nu sunt suficiente pentru satisfacerea creanțelor, *iar tot executorul judecătoresc, cât şi autorul demersului, argumentând că debitorul nu s-a eschivat şi chiar ar fi înaintat o cerere către executorul judecătoresc de a-i fi modificată sancțiunea, denotă a priori lipsa temeiului eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia*.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că la materialele demersului nu au mai fost anexate nici o dovadă pertinentă care ar permite indubitabil unui observator obiectiv, la caz Colegiul, să constate de către executorul judecătoresc MOROȘANU Ion au fost efectuate suficiente acțiuni în vederea asigurării executării documentului executoriu şi că contravenientul cu adevărat se află în imposibilitate de a achita amenda stabilită, iar în acest context, instanță de recurs nu poate interveni arbitrar pentru a modifica o sancțiune aplicată anterior printr-o decizie definitivă, fără a-i fi prezentate acesteia motive plauzibile în acest sens şi nu în mod evaziv.

Totodată, din normele citate supra, instanța de recurs reiterează că în speță se mai reține faptul că executorul judecătoresc nici nu dispunea de dreptul restituirii, fără executare, a documentului executoriu, or, legislația ce reglementează domeniul nu prevede şi nu permite restituirea dispozițiilor de executare emise de autoritățile competente în vederea punerii în executare a sancțiunilor penale, inclusiv şi a celor cu caracter pecuniar, deoarece procedura de executare a sancțiunilor contravenționale (penale), inclusiv şi a celor cu caracter pecuniar se finalizează potrivit prevederilor art. art. 274 şi 275 din Codul de executare, coroborate cu dispozițiile art. 311 din același cod.

În acest sens, Colegiul accentuează, că potrivit art. 315 alin.(8) din Codul contravențional, executorul judecătoresc doar informează agentul constatator despre imposibilitatea executării silite a amenzii, iar ultimul deja este obligat să procedeze potrivit prevederilor art. 34 alin.(4) din Codul contravențional.

Pe cale de consecință, Executorul judecătoresc, deci, nu este în drept să restituie titlul executoriu, ci el este obligat să-l mențină în procedura sa până nu va fi întrunit unul din temeiurile prevăzute la art. 275 din Codul de executare, incident care afectează esențial dreptul de a mai înainta demersul pendinte la caz. Or, din logica argumentelor expusă supra, agentul constatator este în drept să depună demers în conformitate cu art. 34 alin.(4) din Codul contravențional doar în cazul în care titlul executoriu se află în procedura executorului judecătoresc, iar instituția restituirii titlului executoriu la care a recurs ultimul (prevăzută de art. 17 și 86 Cod de executare) este vădit străină procedurii de executare silită a pedepselor penale/contravenționale sub formă de amendă.

Totodată, Colegiul penal menționează că conform art. 36 alin.(7) Cod Contravențional, privarea de dreptul de a conduce vehicule se aplică de instanța de judecată pe un termen de la 6 luni la 3 ani. Suspendarea exercitării dreptului special de a conduce vehicule, precum şi privarea de dreptul de a conduce vehicule nu pot fi aplicate persoanei cu dizabilități care folosește vehiculul ca unic mijloc de deplasare, cu excepția cazurilor în care aceasta l-a condus atribuindu-i cu bună știință un număr de înmatriculare

fals ori l-a condus în stare de ebrietate produsă de alcool, de droguri şi/sau de alte substanțe ce provoacă această stare şi care au drept urmare dereglarea psihofuncţională a organismului, ori s-a eschivat de la examenul medical de constatare a stării de ebrietate, ori a părăsit locul accidentului rutier la care a fost participant.

Iar potrivit art. 37 Cod contravențional, (1) Munca neremunerată în folosul comunității constă în antrenarea contravenientului persoană fizică, în afara timpului de serviciu de bază sau de studii, la munca stabilită de autoritatea administrației publice locale.(3) *Munca neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată doar persoanelor care acceptă să execute o asemenea sancțiune*, cu excepția contravenției prevăzute la art.78[1], pentru care acordul persoanei nu este necesar.(6) În caz de eschivare de la munca neremunerată în folosul comunității, această sancțiune se înlocuiește cu arest contravențional, calculându-se o zi de arest pentru 2 ore de muncă neremunerată în folosul comunității. Demersul cu privire la înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu arest contravențional se examinează de către instanța de judecată în termen de 30 de zile.

12. *Pe cale de consecință, Colegiul Penal apreciază neproporțional sancțiunea înlocuită de instanța de judecată sub formă de privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 luni ca urmare a neexecutării sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 300 lei aplicată lui FIODOROV Constantin prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04 752524 din 31.01.2020, or nu a fost demonstrată eschivarea cu rea-credință de la executarea pedepsei contravenționale.*

Or instanța de judecată la examinarea demersului privind înlocuirea sancțiuni nu a luat în considerație cererea contravenientului FIODOROV Constantin prin care a solicitat înaintarea unui demers în instanța de judecată privind schimbarea măsurii de pedeapsă din motiv că starea materială este precară și din lipsa surselor financiare de a achita amenda, invocând că este apt de muncă și nu are grup de invaliditate, fiindu-i explicate drepturile și obligațiile conform art. 34 alin.(4) lit. c), d) Cod contravențional și art. 44 Cod de executare a RM.

Prin urmare Colegiul reține că la aplicarea pedepsei, instanța de judecată urmează să țină cont de caracterul şi gradul de pericol social al contravenției săvârșite de contravenientul FIODOROV Constantin, de personalitatea lui, de vârsta şi starea familiară, de circumstanțele atenuante, de circumstanțele agravante, luând în considerație totalitatea circumstanțelor comiterii contravenției,

Astfel, Colegiul reține că pedeapsa trebuie să fie una echitabilă și proporțională acțiunilor contravenientului or înlocuirea sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 300 lei, neexecutată de către contravenient, cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 luni nu este o pedeapsă echitabilă și proporțională pericolului social al contravenției și persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul-verbal și nu își va atinge scopul de restabilire a echității sociale și prevenirea în săvârșirea de noi contravenții, atât din partea contravenientului, cât și a altor persoane.

Mai mult decât atât pedeapsa contravențională are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea contravenientului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi contravenții atât din partea contravenientului, cât şi a altor persoane. Persoanei

recunoscute vinovate de săvârșirea unei contravenții i se aplică o pedeapsă echitabilă. La stabilirea categoriei şi termenului pedepsei, instanța de judecată tine cont de gravitatea contravenției săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Din cuprinsul încheierii nu, rezultă că instanța de fond a indicat circumstanțe care ar constata cu certitudine că corectarea contravenientului este posibilă doar prin înlocuirea sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 300 lei, neexecutată de către contravenient, cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 luni, nefiind indicate circumstanțele constatate, nu a ținut cont de gravitatea contravențiilor, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat.

Tot aici, Colegiul penal reține că, înlocuirea sancțiunii contravenționale aplicate urmează a fi probat prin probe concludente și veridice în ceea ce privește necesitatea și proporționalitatea înlocuirii sancțiunii amenzii cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 luni, or, în speță nu au fost prezentate probe incontestabile, care ar confirma eschivarea debitorului cu rea voință de la executarea pedepsei sub formă de amendă, deoarece prin eschivare cu rea-voință se înțelege neîndeplinirea conștientă, fără motive, într-un termen rezonabil (îndelungat) a obligațiunilor ce îi revin.

Colegiul penal reține că în speță, instanța de judecată urmează că constate dacă în prezenta cauză s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute în demersul agentului constatator, prin probe certe, pertinente şi de netăgăduit că anume sancțiunea solicitată de a fi înlocuită este proporțională gravității faptei contravenționale comise de făptuitor, astfel încât înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. De altfel, potrivit art. 375 alin. (3) din Codul contravențional, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condițiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

13. Astfel că, instanța de recurs explică faptul că, agentul constatator are rolul de a administra probe în ordinea prevăzută de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei demersului. Prin urmare, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal contravențional.

Se mai subliniază că, aderând la CEDO, Republica Moldova și-a asumat obligația de a garanta protejarea drepturilor și a libertăților proclamate de CEDO ale tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția sa. Din prevederile Constituției Republicii Moldova (art.4 alin.2) precum și din hotărârea Curții Constituționale nr.55 din 14 octombrie 1999 „Privind interpretarea unor prevederi ale art.4 din Constituția Republicii Moldova" rezultă că CEDO constituie o parte integrantă a sistemului legal intern și respectiv urmează a fi aplicată direct ca oricare altă lege a RM cu deosebirea că CEDO are prioritate față de restul legilor interne care îi contravin. Art.6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, consacră dreptul la un proces echitabil, iar reieșind jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, reflectate în cauza *Ziliberberg*

contra Moldovei (nr.61821/40, hotărâre din 01.02.2005), Curtea a decis că, contravenția comportă un caracter „penal” în sensul articolului art.6 din Convenția Europeană.

Subsumând circumstanțele factuale sus redate, raportate la cadrul legal aplicabil speței, Colegiul penal constatată că instanța de judecată nu a examinat cauza obiectiv și nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei contravenționale, or potrivit textul recursului declarat se atestă că temeiurile invocate nu au fost verificate de către instanța de judecată.

Respectiv, aceste încălcări de procedură nu-i dau posibilitate instanței de recurs să examineze cauza contravențională în fond, fără a trimite dosarul la o nouă examinare.

Mai mult, *hotărârea instanței de fond nu reflectă toate circumstanțele invocate la judecarea cauzei de către apărare*, nu atestă o analiză serioasă din partea instanței a tuturor probelor prezentate în complexitatea lor, astfel soluția instanței de fond de principiu nu corespunde rigorilor art.462 Cod contravențional.

14. În consecință, Colegiul penal a reținut că instanța de fond a examinat cauza în mod superficial și unilateral, fără a da o apreciere obiectivă materialelor cauzei, rezultă că în hotărârea instanței nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor, legătura între ele și, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește aprecierea tuturor probelor prezentate de agentul constatator în coraport cu argumentele apărării.

Colegiul penal mai reține că, instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele invocate de recurent și nu a dat răspuns la cele mai importante obiecții ale acestuia vizavi de cauza examinată. Toate aceste circumstanțe pun la îndoială faptul că instanța de fond ar fi pătruns în esența cauzei și că ar fi examinat cauza obiectiv și multiaspectual. În aceste circumstanțe, se denotă faptul că instanța nu a examinat complet și obiectiv cauza contravențională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanță prevederilor art.462 alin.(4) Cod contravențional.

Prin urmare, Colegiul consideră eronată și pripită concluzia primei instanțe, privind înlocuirea sancțiunii contravenționale neexecutate sub formă de amendă în mărime de 300 lei, cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 (șase) luni, or, instanța de recurs atestă că, instanța de fond urma să examineze cauza contravențională sub toate aspectele, să cerceteze probele acumulate de agentul constatator și să i-a în considerație prevederile art. 34 alin.(4) din Codul contravențional, care prevede și alte sancțiuni posibile de a fi aplicate în caz de neplată a amenzii. Astfel, rezultă că în hotărâre nu sunt analizate probele pe care instanța își întemeiază soluția, nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor din materialul contravențional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe, și respectiv, respingerea altora.

Aceste fapte constituie o neglijare a prevederilor art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât, Convenția impune obligația oricărei instanțe de a indica suficient de clar motivele pe care s-a sprijinit. Această exigență, care contribuie la garantarea respectării principiului bunei administrări a justiției, nu poate fi întotdeauna înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument al părților. Instanțele naționale sunt obligate să-și motiveze deciziile, ceea ce nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, dar ca o obligație de a se

pronunța asupra problemelor cele mai importante ridicate în speță *(a se vedea în acest sens cauza Ruiz Torija şi Hiro Balani împotriva Spaniei, hotărârea din 09.12.1994, sau Grigore Vlasia Vasilescu împotriva României, hotărârea din 06.06.2006).*

Respectiv, circumstanțele stabilite supra, combat concluzia primei instanțe, ceea ce denotă că instanța de fond nu și-a motivat corespunzător soluția.

15. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate și remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiași judecătorie, în alt complet de judecată.

În acest context, instanța de recurs reiterează că instanța de fond este obligată să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate de participanții la proces. Or, neexpunerea asupra unei cerințe, se egalează cu faptul că nu au fost auzite părțile. Conform practicii CEDO, în cauza Fomin împotriva Moldovei, Cererea nr. 36755/06, Curtea a statuat că: „Rolul unei Decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o Decizie motivată oferă părților posibilitatea de a o contesta precum și posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de către o Instanță de Recurs". Doar prin adoptarea unei decizii motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiției (c.f. Hirvisaari împotriva Finlandei, nr. 49684/99, parag. 30, 27.09.2001).

La judecarea cauzei instanța de fond urmează să țină cont de cerințele art. 458 Cod contravențional, care prevede că, „la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare".

Subsecvent celor enunțate, din considerentele menționate supra şi având în vedere faptul că prima instanță nu a constatat şi nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, ținând cont de faptul că încălcarea normelor de drept ce a dus la soluționarea eronată a pricinii nu poate fi corectată în instanța de recurs, iar acest fapt constituie temei de remitere a pricinii la rejudecare în prima instanță, Colegiul Penal consideră necesar de a admite recursul declarat de avocatul Dumitru BARBAROȘ în interesele contravenientului FIODOROV Constantin *****, a casa Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4d-467/2023 din 21 septembrie 2023 şi a remite cauza respectivă la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

16. Conducându-se de prevederile art. 473 alin.(1) pct.2) lit. c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de avocatul Dumitru BARBAROȘ în interesele contravenientului FIODOROV Constantin *****.

Se casează integral Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4d-467/2023 din 21 septembrie 2023, în cauza contravențională la demersul agentului constatator cu privire la înlocuirea sancțiunii contravenționale aplicate în privința contravenientului FIODOROV Constantin ***** prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04 752524 din 31.01.2020 în temeiul art.245 alin.(1) Cod contravențional, și se remite cauza în vederea rejudecării în prima instanță, într-un alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Oxana ROBU**

Judecătorii **Vitalie BUDECI**

Vladislav SCHIBIN